

Harmonogram spotkań 2026

Kwiecień

25. 04. 2026 r. godz. 18:00

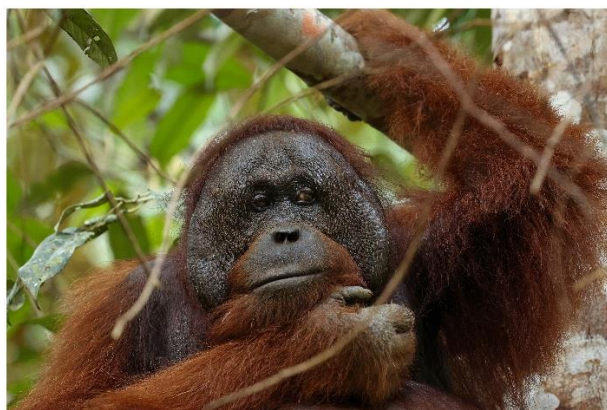
Kurs ekologii tropikalnej: Rancho Grande w Wenezueli, La Gamba w Kostaryce, Danum Valley na Borneo.

Prof. dr hab. Ryszard Laskowski, profesor UJ

Kurs ekologii tropikalnej (Tropical ecology field course) jest prowadzony na Uniwersytecie Jagiellońskim od roku 2007. Jest to kurs praktyczny, prowadzony w języku angielskim, w czasie którego studenci zdobywają wiedzę i umiejętności, które mogą bezpośrednio wykorzystać w budowaniu swojej przyszłej kariery zawodowej. W czasie trzytygodniowego pobytu w stacji terenowej uczestnicy kursu realizują projekty badawcze pod opieką nauczycieli akademickich, w tym także specjalistów z różnych dziedzin biologii tropikalnej związanych z pracą stacji badawczych. Wyniki najlepszych projektów są publikowane w międzynarodowych czasopismach naukowych indeksowanych w Web of Science. W oparciu o materiały związane z kursem powstały także dwa zeszyty czasopisma „Wszechświat”, w całości poświęcone tropikom. Pierwsze edycje kursu odbywały się w stacji Rancho Grande w Wenezueli, a obecnie kurs prowadzony jest naprzemiennie w stacji La Gamba w Kostaryce i w Danum Valley na Borneo.

Rzeka Danum nieopodal Danum Valley Field Centre
(fot. R. Laskowski)

Orangutan borneański (*Pongo pygmaeus*)
(fot. R. Laskowski)

Laboratorium w Danum Valley Field Centre
(fot. R. Laskowski)

Badacze przy pracy
(fot. R. Laskowski)

Maj

30.05.2026r. godz. 18:00

Entomologiczne wyjazdy badawczo-eksploracyjne do RPA 2003 i 2004.

Dr hab. Łukasz Przybyłowicz

W 2003 i 2004 roku zorganizowano dwa wyjazdy badawczo-eksploracyjne do RPA, które doszły do skutku dzięki współpracy z Transvaal Museum w Pretorii. Uczestniczyli w nich dr hab. Grzegorz Paśnik i dr hab. Łukasz Przybyłowicz, oraz Marek Kopeć (drugi wyjazd). Celem była zarówno praca w kolekcji jak i pozyskania nowych materiałów do zbiorów ISEZ. Praca w kolekcji koncentrowała się na komasacji motyli z podrodziny niedźwiedziówek (Arctiinae) i chrząszczy z rodziny kusakowatych (Staphylinidae) oraz wyselekcjonowaniu okazów do szczegółowych badań w Polsce.

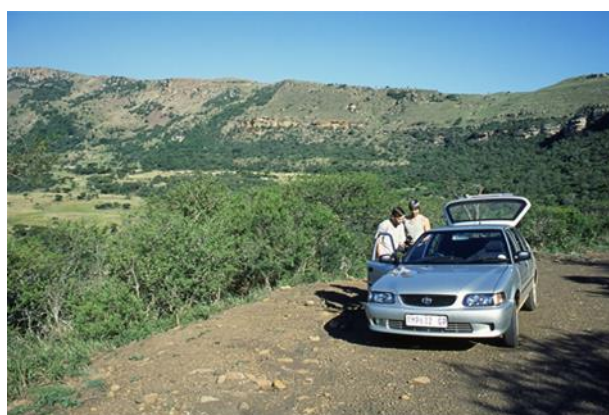
Odłowy prowadzono w różnych częściach RPA i różnorodnych środowiskach m. in. w Royal Natal National Park, Ithala Game Reserve oraz Tswaing Meteorite Crater. W rezultacie Zbiory Naukowe Instytutu wzbogaciły się o kilka tysięcy okazów motyli oraz chrząszczy. Niektóre z gatunków mają zasięg ograniczony do południowej Afryki, bądź są gatunkami endemicznymi dla Gór Smoczych. Wiele z przywiezionych okazów należy do taksonów rzadko spotykanych w europejskich muzeach. Opracowanie przez profesora Józefa Razowskiego okazów z rodziny zwójek (Tortricidae) pozwoliło na opisanie kilku gatunków nowych dla nauki.

Podczas fotografowania owadów
(fot. Ł.Przybyłowicz)

Przeglądanie przesiewek w poszukiwaniu
chrząszczy (fot. Ł.Przybyłowicz)

Ithala Game Reserve – w poszukiwaniu stanowisk do odławiania
(fot. Ł.Przybyłowicz)

Odkrywanie mikroświatów w kropli wody, czyli mikro-ekspedycje do zbiorników wodnych na terenie Polski

Dr hab. Sebastian Tarcz

Lokalne zbiorniki wodne – stawy w parkach, starorzecza, użytki ekologiczne czy zbiorniki w palniarni ogrodu botanicznego – stanowią niedoceniane rezerwuary bioróżnorodności mikro-eukariotycznej. W ramach wykładu dr hab. Sebastian Tarcz przedstawi wyniki wieloletnich badań terenowych prowadzonych głównie w południowej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem orzęsków z rodzaju *Paramecium* – klasycznego organizmu modelowego w naukach biologicznych i medycznych.

Jeszcze niedawno sądzono, że nie można określić biogeografii poszczególnych gatunków orzęsków. Dzięki nowoczesnym metodom molekularnym wiemy jednak, że wykazują one wyraźną strukturę biogeograficzną. Nawet w silnie zurbanizowanym krajobrazie antropogenicznym występują gatunki kryptyczne i rozróżnialne za pomocą technik biologii molekularnej populacji.

Wynikiem badań jest nie tylko powiększenie unikalnej w skali światowej kolekcji *Paramecium* ISEZ PAN czy opisy nowych gatunków przy użyciu taksonomii integracyjnej, ale także zwiększenie wiedzy na temat bioróżnorodności Protista, które są istotnym składnikiem biosfery.

Zbiór próbek wody do probówki typu FALCON 50 ml. (fot. S. Tarcz)

Osobnik wegetatywny gatunku z rodzaju *Paramecium*. Kontrast fazowy (Ph) i DIC (żywa komórka, nieutrwalona, w niewielkiej ilości pożywki hodowlanej (fot. M. Rautian)

Jezioro Mikołajskie/Wierzba - jedno z wielu miejsc zbioru próbek. Obecność butwiejącej roślinności sprzyja rozwojowi bakterii, które są pokarmem orzęsków z rodzaju *Paramecium*. (fot. S. Tarcz)

Zbiór próbek wody - nawet niewielki staw w parku kryje w sobie obecność kilku gatunków *Paramecium* (fot. A. Szymańska-Tarcz)